

Eesti inimesed on vähem altimad vägivallajuhtumisse sekkuma kui eurooplased keskmiselt

22.02.2021. Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA) avaldas ohvrite uuringu raporti, mille kohaselt esineb vägivalda ja ahistamist üle Euroopa rohkem kui ametlik statistika seda näitab, inimesed ei anna nendest juhtumitest teada ja kõrvalseisjad ei julge sekkuda.

Raporti näol on tegemist esimese üleeuroopalise kuriteohvriks langemise teemalise uuringuga, mille tulemused on mõeldud andma suuniseid, kuidas lihtsustada kuriteost teatamist ja tagada ohvrite õiguste kaitse ning kuidas aidata riikidel ohvreid toetada. 29s riigis läbiviidud uuringus osales 35 tuhande vastaja hulgas ka 1067 Eestlast, keda küsitleti veebi teel.

Euroopas puutus uuringule eelnenud viiel aastal füüsilise vägivallaga kokku 9% ehk ca üks kümnest ja eelnenud aastal 6% ehk ca üks kahekümnest inimesest. Eesti paistis silma riigina, kus oli füüsilist vägivalda kogetud kõige rohkem – viie aasta jooksul puutus füüsilise vägivallaga kokku 18% ja viimase 12 kuu jooksul 10% inimestest. Sarnane füüsilise vägivallaga kokkupuutumise tase oli näiteks Soomes (vastavalt 16% ja 10%), veidi väiksem tase oli Leedus ja Lätis (14% ja 7%) ning Rootsis (11% ja 6%) ning oluliselt madalam Küprosel, Maltal ja Portugalis (nii viie kui ühe aasta määrd vastavalt alla 5%).

Üheks suurimaks probleemiks on justiitsminister Maris Lauri sõnul aga nii Eestis kui ka Euroopas laiemalt see, et ohvrid ei anna juhtunust teada ja jäävad seetõttu kahetsusväärsetl hiljaks abi saamisega, mida nad – eriti vägivallakuritegude korral – võivad vajada. „Täna kuriteohvrite päeval on oluline meelde tuletada, et kannatanul on õigus väärrikale ja lugupidavale kohtlemisele. Kahjuks tunnevad ohvrid nii meil kui ka Euroopas jätkuvalt, et neil on raske ennast kuuldavaks teha ja saada abi, milleks neil on õigus,“ sõnas Lauri.

Nimelt on uuringu kohaselt viimase viie aasta jooksul füüsilist vägivalda kogenud inimestest politseile kas ise või läbi kellegi teise teatanud vaid 30% ja politseisse ei teatanud 64%. Politseisse teatamise määr on riigiti väga erinev, raporti kohaselt asetseb seal Eesti madalama määraga riikide hulgas. Kõrgeim oli teatamise määr Prantsusmaal – 40% ja Saksamaal – 37%. Eestis oli vastav näitaja 13%, meist madalaim on see vaid Kreekas – 12% ja kõige madalam Soomes – 9%.

Lisaks küsiti uuringus, milline on inimeste valmisolek sekkuda kolme stsenaariumi korral: tänaval lööb üks paarisuhtepartner teist partnerit; tänaval lööb lapsevanem enda last; keegi viskab vana külmiku metsa alla (nn keskkonnavastane rikkumine). Selgus, et Eestis ollakse võrreldes Euroopa keskmisega vähem valmis tänaval märgatud vägivalda isiklikult sekkuma. Suurem erinevus ilmnep paarisuhtevägivalda juhtumites: kui Euroopas oldi veidi enam kui pooltel juhtudel (54%) valmis isiklikult paarisuhtevägivalda sekkuma, siis Eestis vaid 37% juhtudel. Kõrvalseisja valmisolek paarisuhtevägivallast politseisse teatada oli aga Eestis Euroopaga peaaegu samal tasemel.

„On väga oluline, et ühiskonnas tervikuna oleks valmisolek kellegi ohvriks langemise korral sekkuda ja teadmine, et seda saab teha ka läbi nõuandetelefonide, tugiteenuste. Kunagi varem ei ole Eestis olnud nii palju ohvritele mõeldud tugiteenuseid, sh näiteks ohvriabi kriisitefon 116 006 ning lasteabitefon 116 111, mis aitavad ohvrikslangemise korral olukorrast võimalikult toetatuna väljuda,“ lisas Lauri.

Ministri sõnul on nii FRA uuringu tulemused, kui ka teiste samalaadsetest uuringutest saadav info ametliku statistika kõrval oluline sisend, mida justiitsministeerium võtab arvesse vägivallaennetamise kokkuleppe koostamisel ning kuriteohvrite toetamise poliitika kujundamisel.

Allikas URL:

<https://www.ekei.ee/et/uudised/eesti-inimesed-vahem-altimad-vagivallajuhtumisse-sekkuma-kui-euro>

Eesti inimesed on vähem altimad vägivalldajuhtumisse sekkuma kui eurooplased keskmiselt

Avaldatud veebilehel Eesti Kohtuekspertiisi Instituut (<https://www.ekei.ee>)

[oplased-keskmiselt](#)